Hierbij ontvangt u de nieuwsbrief van de Historische Vereniging Oud Leiden voor de maand december. In deze nieuwsbrief leest u alles over de evenementen die we organiseren en andere nieuwtjes die we u niet willen onthouden. Kijk voor meer informatie over de Historische Vereniging Oud Leiden op onze website: www.oudleiden.nl.

HISTORISCHE VERENIGING OUD LEIDEN

Nieuwsbrief van de Historische Vereniging Oud Leiden
December 2022

Ontvangt u deze nieuwsbrief en bent u nog geen lid van de Historische Vereniging Oud Leiden? Voor 25 euro per jaar geniet u van de vele voordelen die het lidmaatschap u biedt en steunt u ons in ons streven om de kennis van de geschiedenis van Leiden te bevorderen en het Leidse culturele erfgoed te beschermen.
Meer informatie over het lidmaatschap vindt u hier.

Teksten en foto's voor de nieuwsbrief van januari mogen tot maandag 19 december worden aangeleverd op het adres van de redactie.

AGENDA

Zondag 11 december
Jan van Houtlezing, door Cor de Vries
Over Lucretia van Merken, ereburgeres van Leiden in 1774
LET OP: Sociëteit Amicitia, 2e Binnenvestgracht 21, Leiden
Aanvang 14.30 uur; zaal open om 14 uur.
Toegang gratis voor leden van de HVOL op vertoon van de lidmaatschapskaart; niet-leden betalen €5,00

Donderdag 15 december
Over 100 jaar Leidse Amateur Fotografen Vereniging (LAFV), door Evert Jan

Westera
Lokhorstkerk, Pieterskerkstraat 1
Aanvang 20.00 uur; zaal open om 19.30 uur
Toegang gratis voor leden van de HVOL op vertoon van de lidmaatschapskaart; niet-leden betalen €5,00

Woensdag 25 januari
Lezing door de winnaar van de wetenschappelijke Oud Leidenprijs 2022, Kees Schuyt: *De bekende en de onbekende professor R.P. Cleveringa*
Lokhorstkerk, Pieterskerkstraat 1
20.00 uur, zaal open om 19.30 uur
Voor leden HVOL toegang vrij, niet-leden betalen €5,00

Donderdag 23 februari
Lezing over Transvaal, door Ariadne Schmidt en Alicia Schrikker
De Leidse Lente, Haagweg 4 / Lente Lokaal
20.00 uur, zaal open om 19.30 uur
Voor leden HVOL toegang vrij, niet-leden betalen €5,00
NB: de zaal bevindt zich op de eerste verdieping; er is geen lift

Controleert u voor het actuele nieuws over aanvangstijdstip en zaal altijd van tevoren de website

---

Jan van Hout-lezing 2022 door Cor de Vries: Lucretia van Merken

Zondag 11 december 2022
Locatie: Sociëteit Amicitia, 2e Binnenvestgracht 21, Leiden
Aanvang: 14:30 uur; zaal open 14:00 uur

Leden gratis toegang, niet-leden betalen €5,00

De Jan van Hout-lezing 2022 gaat over Lucretia van Merken (Amsterdam 1721 – Leiden 1789). Zij was in de tweede helft van de 18e eeuw zonder twijfel de beroemdste Nederlandse schrijfster. Haar werk werd door tijdgenoten gezien als het beste wat de Nederlandse literatuur te bieden had. Heel vernieuwend is dat zij daarin aan de kracht van vrouwen een bijzondere plaats toekende.
De lezing wordt gehouden door Cor de Vries. Hij is de samensteller van het onlangs verschenen boek ‘Brieven uit Bijdorp’ (uitgeverij Verloren, 2022), met de correspondentie van Lucretia van Merken en haar man Nicolaas Simon van Winter. Met haar man, ook schrijver, had Lucretia een buitenhuis, Bijdorp, aan de Rijn bij Leiderdorp. Vanaf circa 1770 woonden zij in Leiden, aan het Rapenburg. Zij werd in 1774 tot ereburger van Leiden benoemd.
Lucretia stond sympathiek tegenover de patriottenbeweging die de invloed van de burgerij wilde vergroten. Met haar literaire boodschap van vrijheid, gelijkheid, religieuze tolerantie en menselijkheid probeerde ze de maatschappelijke werkelijkheid te veranderen.

Ode aan Jan van Hout (deel 2): Het Jacob van Brouchovenfonds

Dit keer in de reeks “Ode aan Jan van Hout”, een administratie, die weliswaar na zijn dood gestart is, doch die geheel in zijn stijl was opgezet. Tot in de puntjes gereglementeerd!
Het verhaal over het Jacob van Brouchovenfonds staat beschreven in het nieuwe Leids Jaarboekje. De gegevens van de begunstigden staan in een database, die doorzoekbaar is op onze site. Zie “Jacob van Brouchovenfonds”.

Lezing over 100 jaar Leidsche Amateur Fotografen Vereniging (LAFV)
door Evert Jan Westera, lid van de Vereniging

15 december, Lokhorstkerk, Pieterskerkstraat 1, Leiden
Aanvang 20.00 uur; zaal open om 19.30 uur
Toegang gratis voor leden van de HVOL en de LAFV; overige bezoekers betalen €5,00

Op 24 november 1922 werd de Leidse Amateur Fotografen Vereniging (LAFV) opgericht in een zaaltje van de Maatschappij tot Nut van het Algemeen aan het Steenschuur. Na 100 jaar is de Vereniging nog steeds zeer actief in en om Leiden met een groep van zo’n 80 leden, met allerlei vormen en soorten fotografie. De LAFV is een echte Leidsche vereniging, en veruit de meeste leden komen dan ook nog steeds uit Leiden of directe omgeving.
Tijdens de lezing komt niet alleen de geschiedenis van de Vereniging voor het voetlicht, maar zal ook de ontwikkeling van de fotografie in het algemeen, kort, aan de orde komen.
Al twee jaar op rij is de LAFV tot beste fotografievereniging van Nederland verkozen door de Bond voor Nederlandse Amateurfotografen Verenigingen, onder ingewijden kortweg aangeduid als de Nederlandse Fotobond.
De LAFV is altijd nauw betrokken bij alles wat zich in en om Leiden afspeelt. Er gaat bijna geen evenement voorbij of je ziet er leden van de vereniging rondlopen met een camera. Met grote regelmaat zijn de resultaten te zien in exposities op allerlei locaties in Leiden en in de lokale kranten.
In het kader van 100 jaar LAFV staat tot 31 december in de Stadsfoyer van het Stadhuis de expositie *Uit het leven van een 100-jarige*. Oudere inwoners van de stad zijn geportretteerd door leden van de LAFV, en hun portretten worden in series van drie getoond.
Ter gelegenheid van het eeuwfeest hield de Vereniging op 18 juni jongstleden samen met de Universiteit Leiden en de Nederlandse Fotobond het symposium ‘Photography meets Science and the city’.
In 100 jaar tijd is er veel veranderd, maar fotografie is nog altijd het visuele geheugen van de geschiedenis.
De geschiedenis van de Vereniging is vastgelegd in het jubileum boek dat op 24 november 2022 ten doop werd gehouden. Het neemt ons mee door 100 Jaar Leiden, 100 jaar fotografie en 100 jaar Leidsche Amateur Fotografen Vereniging.

Historische Vereniging Oud Leiden is genomineerd voor de Vrijwilligersprijs!

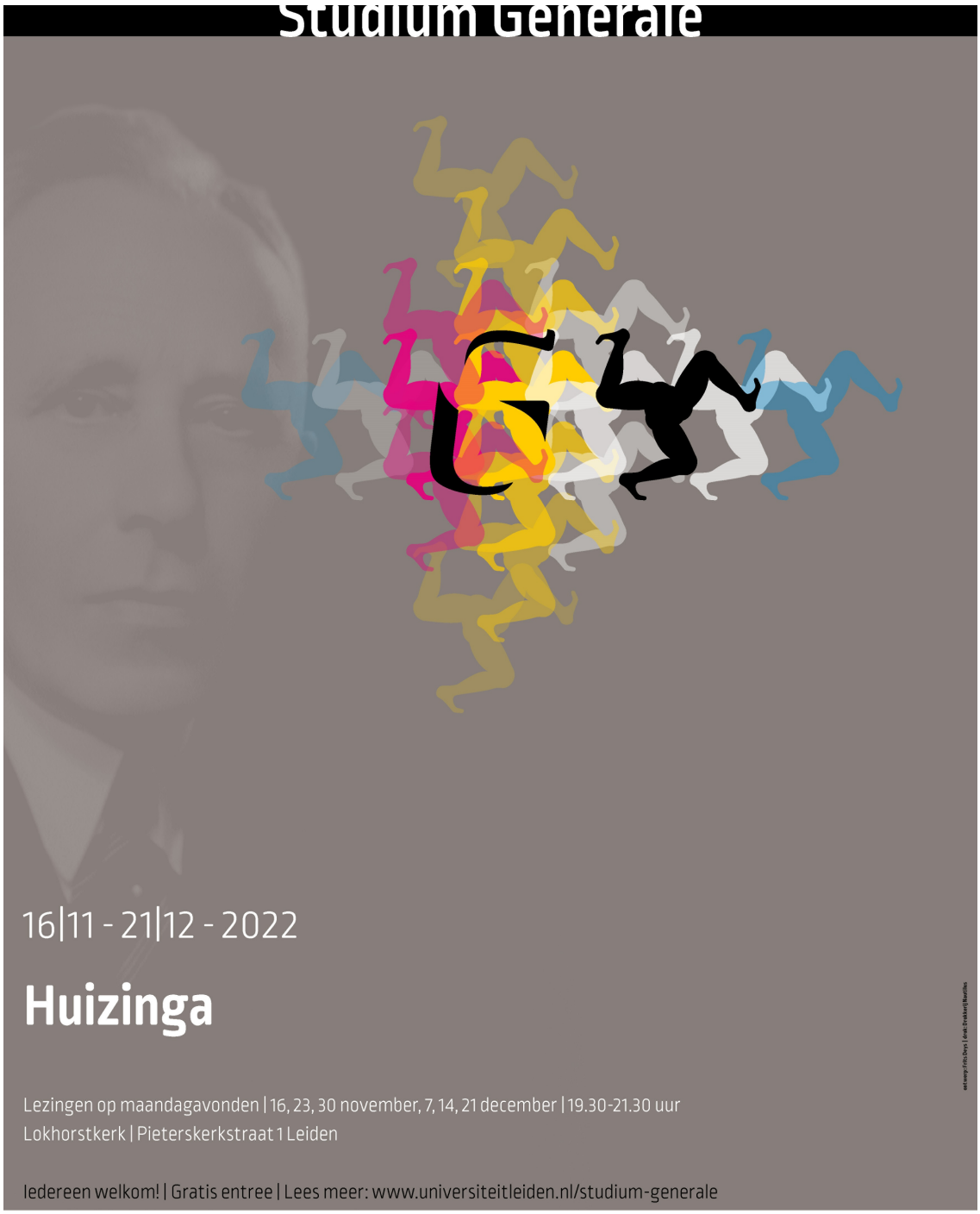
De jury van de Leidse Vrijwilligersprijs heeft de genomineerden voor de jaarlijkse Leidse Vrijwilligersprijs en Leidse Organisatieprijs bekendgemaakt. Op woensdag 7 december worden de prijzen uitgereikt in de Stadsfoyer van het Leidse stadhuis. Wij, HVOL, zijn genomineerd voor de organisatieprijs samen met Sleutelstad en de Leidse Reddingsbrigade. We zijn vereerd!

Op de avond zal de jury ook nog een toekomstprijs uitreiken aan een jonge vrijwilliger. De uitreiking start om 20.00 uur in de Stadsfoyer van het stadhuis. De uitreiking is gratis bij te wonen.

HISTORISCHE VERENIGING OUD LEIDEN ZOEKT BESTUURSLEDEN

Twee bestuursleden van de HVOL nemen afscheid tijdens de Algemene Ledenvergadering van 2023. Het betreft de penningmeester en een algemeen bestuurslid. In verband met hun aanstaande vertrek zoeken wij kandidaten die hen met ingang van maart 2023 kunnen opvolgen.

Als u belangstelling hebt, kunt u zich onder vermelding van een motivatie per e-mail aanmelden bij het secretariaat (secretaris@oudleiden.nl).

Universiteit Leiden

Studium Generale (onderdeel van Universiteit Leiden) organiseert een lezingenreeks over de Nederlandse historicus Johan Huizinga in de Lokhorstkerk. De reeks startte al in november, hier kunt u de lezingen zien die nog in december te volgen zijn. Ze zijn gratis bij te wonen.

Woensdag 7 december:
Voordracht 4: Overstap naar Leiden · Voor Renaissance en Humanisme geen gebruik meer · De biografie van Erasmus · De biografie van Jan Veth · Vertalingen van *Herfsttij* en *Erasmus* en internationale faam · Reis naar de Verenigde Staten.

Woensdag 14 december:
Voordracht 5: 1933 *Annus horribilis* · Het plagiaat van Colenbrander · Een nazi geweigerd aan de Leidse universiteit · Cornelis van Vollenhoven en de Vereniging Grotius. Lid van de Volkenbondscommissie voor Intellectuele Samenwerking · Rectoraatsrede · *In de schaduwen van morgen* · *Homo ludens* · Huizinga en het Huis van Oranje · Nieuw huiselijk geluk.

Woensdag 21 december:
Voordracht 6: 'Deze verpeste wereld' · De 'bezetter' · Taak van de Universiteit · Illegale diesbijeenkomsten · Drie maanden gegijzeld in St. Michielsgestel · Balling in De Steeg · Huldiging bij zijn 70ste verjaardag · De Slag om Arnhem · Opnieuw Grotius. Overlijden op 1 februari. Herbegrafenis in Oegstgeest · De *verzamelde werken* · Huizinga's belang – terugblik.

Meer informatie kunt u hier vinden

Lezing: De Moord op Musius - Museum de Lakenhal
De geschiedenis vertelt vaak het verhaal van de overwinnaars. Wie het in Leiden over de watergeuzen heeft, denkt meestal aan hun rol als bevrijders van de stad, op 3 oktober 1574. Maar ook sommige van hun slachtoffers zijn in de geschiedboeken terechtgekomen. Dat geldt bijvoorbeeld voor de priester Cornelis Musius, die op 10 december 1572 in handen viel van geuzenaanvoerder Lumey, en op diens bevel in Leiden werd gemarteld en in de Breestraat werd opgehangen. In de Schuilkerk in Museum De Lakenhal lees, hoor en zie je deze winter meer over het leven en de dood van Musius. En op 10 december, precies 450 jaar na zijn dood, duikt hoogleraar Judith Pollmann dieper in dit bijzondere geschiedenisverhaal.

Tijdens haar lezing kijken we niet alleen naar het verhaal over de moord en de context van die executie, maar vragen we ons ook af hoe het verhaal van Musius werd overgeleverd, en waarom? Hoe kwam het in de geschiedboeken terecht? Wie hield dit verhaal in leven? We zullen zien dat Leidse katholieken heel veel deden om het verhaal van Musius' lijdensweg te koesteren, maar dat het ook een rol ging spelen in een breder verhaal, over het leiderschap van Willem van Oranje van de Opstand in de Nederlanden.

Datum: zaterdag 10 december
Tijd: 14.00 uur

Locatie: Auditorium (in de Lakenhal)
Prijs: geldig entreebewijs van het museum

Meer informatie kunt u hier vinden.

Lezing: **Rampjaarlezing - Bibliotheek Leiden**
In de bibliotheek van Leiden (Nieuwstraat 4) loopt sinds november de expositie *Franse tirannie, het Rampjaar 1672 op school.* Deze is tot eind december te zien.

Op donderdag 1 december van 19.30-21.00 geeft militair historicus drs. Merle Lammers een lezing over dit onderwerp in de koorzaal van de bibliotheek. Zij bekeek voor haar masterscriptie dagboeken en brieven uit deze roerige periode in de Nederlandse geschiedenis. Hoe keken tijdgenoten tegen de oorlog aan? In hoeverre komen hun aantekeningen overeen met de gedrukte werken uit deze periode?

Lammers verwerkte een deel van haar scriptie in het boek *Franse Tirannie. Het Rampjaar 1672 op school*. Verder schreef zij diverse artikelen over dit thema.

Aanmelden kan hier.

In de dertiger jaren tekende Leo K. Zeldenrust (1905-1977) "oude gebouwen" in Leiden. Paula van Ommen, Yvonne Nicasie en Ger Koper maakten daar een tentoonstelling van waarbij heden en verleden naast elkaar getoond worden.

De tentoonstelling is gedurende de maanden november en december te bekijken in de omloop van het B+C-gebouw (bibliotheek) aan de Nieuwstraat in Leiden.

De bekende postzegelontwerper Frans Hemelop heeft ter gelegenheid van ons jubileum een mooie postzegel ontworpen. U kon het in de afgelopen extra nieuwsbrief al lezen. Bestellen kan via deze website.

Sleutelstad
RADIO TV ONLINE
Thuis in de Leidse regio

Een afbeelding uit de Beeldbank
Schrijversbrug

De foto is rond 1890 genomen. Het standpunt van de fotograaf is het eind van de Herensingel, kijkend richting Zijlsingel. De Schrijversbrug over de Oude Rijn was destijds uitgevoerd als draaibrug. De brug is zo genoemd omdat goederen hierlangs de stad in kwamen en er accijns werd geheven. De administratie hiervan werd gevoerd door 'schrijvers', die hun werkplek hadden in het accijnshuisje (links). Rechts is de Meelfabriek zichtbaar. De maker van de foto is niet bekend.

Historische kalender 2022 - December
Lange Mare

In 1863 vroeg de gemeenteraad al om demping van de gracht tussen de Rijn en de Oude Vest. Pas in 1907 stelde de raad de demping weer aan de orde. Nu niet tegen de stank, maar voor betere verkeersdoorvoer. Rond 1950 protesteerden burgers en organisaties (ook de Vereniging Oud Leiden) nog stevig. Maar ondanks een tegenstribbelende burgemeester Van Kinschot en een afhoudende minister van BiZa, besloten B en W toch in 1952 tot het dempen van de Mare.

Erfgoed Leiden Vondst van de Week
Boeren Leidse kaas in het archief

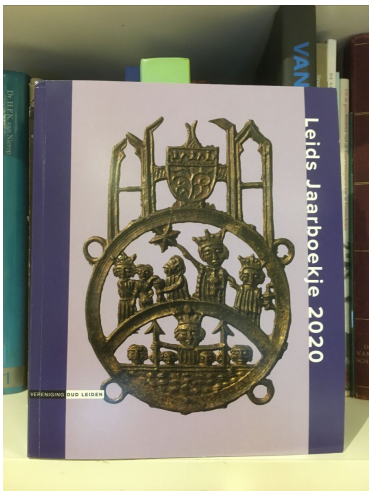
In de Leidse regio wordt van oudsher kaas gemaakt. Een bekend product is de Boeren Leidse, een smaakvolle kaas gevuld met komijn. In 1927 probeerden

gemeentebestuur en kaasmakers een exportvergunning voor het buitenland te krijgen. Speciaal hiervoor richtten zij een Vereeniging tot Bevordering van den Export van Leidsche Boerenkaas op, met maar liefst 50 boeren uit de regio. De vereniging stelde strenge regels op voor de productie; niet meer dan twee keer afromen, geen gebruik maken van een centrifuge en minimaal 25% vet. Lees verder.

Cadeaulidmaatschap

Zoekt u nog een leuk Sinterklaas- of kerstgeschenk? Maak iemand voor een jaar lid van onze vereniging. Het nieuwe lid kan na dat jaar beslissen of het lidmaatschap voortgezet moet worden of niet.

Prijs: 25 euro
Ga hiervoor
naar: https://www.oudleiden.nl/vereniging/lid-worden

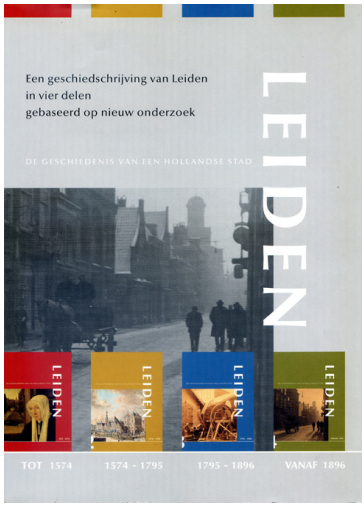

Verkrijgbaar via de HVOL

De onderstaande boeken en publicaties zijn verkrijgbaar bij de HVOL. Het 'HVOL-winkeltje' is een activiteit van de Commissie Promotie, Uitvoering en Ondersteuning. Willem Hogendoorn en Bart Devilee zorgen ervoor dat de boeken na bestelling kunnen worden afgehaald of (indien binnen de Leidse regio) aan huis worden bezorgd. Er zijn drie betalingsmogelijkheden: bedrag overmaken naar de bankrekening van de HVOL, contant of via pinbetaling. Belangstelling? Stuur een mail naar: winkeltje@oudleiden.nl

Voor een compleet overzicht van het aanbod zie Beschikbare Publicaties op de HVOL-website.

R.C.J. van Maanen (red.), Leiden, Geschiedenis van een Hollandse Stad

Aan het begin van de twintigste eeuw beschreef de Leidse hoogleraar P.J. Blok in vier delen de geschiedenis van Leiden. Een eeuw later werpen nieuwe kennis en inzichten, moderne onderzoekstechnieken en eigentijdse vragen een nieuw licht op de Leidse geschiedenis. Deze wordt beschreven in het vierdelige werk Leiden. De geschiedenis van een Hollandse stad.

Een team van redacteuren en auteurs heeft een wetenschappelijk verantwoord werk tot stand gebracht, geschreven voor een in de Leidse geschiedenis geïnteresseerd publiek.

Deze prachtige serie is voor de HVOL-leden verkrijgbaar voor de prijs van € 100,- (Oorspronkelijke prijs € 180,-).
Bestellen: winkeltje@oudleiden.nl

De Stem van Leiden – Vierentwintig levensverhalen (112 pagina's, genaaid gebonden en met leeslintje)

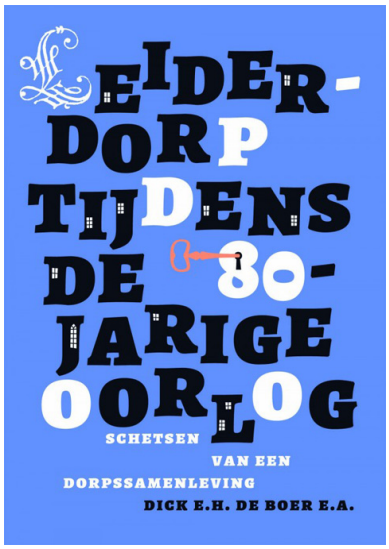

Onze kennis over het verleden is meestal gebaseerd op schriftelijke bronnen. Maar daardoor weten we juist een heleboel niet, zoals de dagelijkse en bijzondere dingen uit het leven van mensen en hoe zij aankijken tegen wat zij hebben meegemaakt. Veel Leidenaren hebben een levensverhaal dat eigenlijk niet verloren mag gaan. Maar tot nu toe zijn deze nauwelijks bewaard voor volgende generaties. Teneinde deze leemte te vullen, heeft de commissie 'De Stem van Leiden (oral history)' - onderdeel van de Historische Vereniging Oud Leiden - meer dan honderd oudere Leidenaars over hun dagelijks leven geïnterviewd.

Een selectie van vierentwintig van deze verhalen is gebundeld in een boekje dat is uitgegeven door Ginkgo te Leiden.

Nog enkele exemplaren beschikbaar. HVOL-ledenprijs € 12,50 (winkelprijs € 15,00). Bestellen: winkeltje@oudleiden.nl

Leiderdorp tijdens de 80-jarige Oorlog, Dick E.H. de Boer en co-auteurs

In acht hoofdstukken worden thema's uit de geschiedenis van de Leiderdorpse samenleving tijdens de Tachtigjarige oorlog behandeld, met de nadruk op de periode 1597 tot 1648. Midden in die periode werd (zoals elders in Holland) in 1622 een register van het Hoofdgeld opgesteld, dat een inventarisatie biedt van de hele bevolking. Dit kan als de denkbeeldige ruggengraat van het boek worden beschouwd. Daarom is een editie daarvan als bijlage achter in het boek opgenomen.

HVOL-ledenprijs: € 20,00 (winkelprijs € 29,95).
Bestellen: winkeltje@oudleiden.nl

LEIDEN-KALENDER 2023

Versie 2023 van deze inmiddels traditionele kalender heeft als onderwerp 'Leidse scholen'. Beelden van markante (soms verdwenen) schoolgebouwen worden getoond naast een opname van de huidige school of locatie en van commentaar voorzien.
De kalender is samengesteld door leden van de Beeldbank van de HVOL, daarbij bijgestaan door diverse deskundigen. Jan-Jaap de Haan vicevoorzitter van de HVOL schreef het voorwoord.

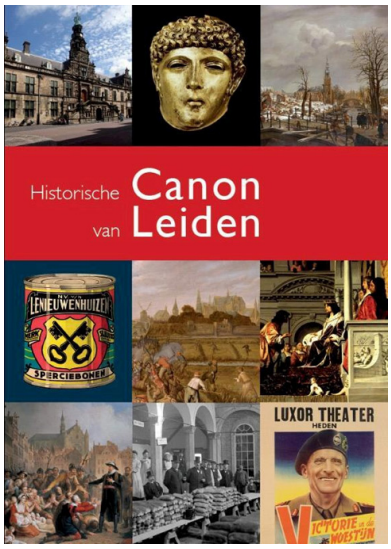
Voor HVOL-leden is deze fraaie uitgave te verkrijgen voor de prijs van slechts € 5,- . Bestellen: winkeltje@oudleiden.nl

Historische Canon van Leiden

Leiden heeft een rijke geschiedenis. De Historische Canon van Leiden doet in kort bestek de hoofdlijnen van de geschiedenis van Leiden en de hoogte- en dieptepunten daarin, uit de doeken. Het is basiskennis over de stad die iedere bewoner en bezoeker van Leiden eigenlijk zou moeten (willen) hebben.

Het boek is zowel in een Nederlandstalige als in een Engelstalige versie beschikbaar, ideaal voor uw buitenlandse familieleden en vrienden!

HVOL-ledenprijs: € 12,50 (winkelprijs € 15,00).
Bestellen: winkeltje@oudleiden.nl

Esther Mourits, Een kamer gevuld met de mooiste boeken; De bibliotheek van Johannes Thysius (1622-1653)

Op zijn sterfbed nam de Leidse jurist Johannes Thysius een beslissing die hem onsterfelijk zou maken. Hij liet een testament opstellen waarmee hij zijn belangrijkste bezit, een bibliotheek met enkele duizenden boeken, naliet aan de wetenschap. Thysius had kosten noch moeite gespaard met het verzamelen van boeken over alle mogelijke onderwerpen van studie en meende dat zijn overlijden geen einde mocht maken aan dit levenswerk. Enkele jaren na zijn dood kon op het Rapenburg de Bibliotheca Thysiana worden geopend, de eerste door een privéverzamelaar gestichte publieke bibliotheek in de Nederlanden. In dit boek beschrijft Esther Mourits de ontstaansgeschiedenis van de collectie. Esther Mourits studeerde Geschiedenis in Utrecht. Ze is verbonden aan de Universiteit van Leiden, waar ze promoveerde op de collectie van Johannes Thysius. Met *Een kamer gevuld met de mooiste boeken* verschijnt haar promotieonderzoek in boekvorm.

HVOL-ledenprijs: € 25,00 (winkelprijs € 29,50). Bestellen: winkeltje@oudleiden.nl

---

Bedrijfsleden

De onderstaande bedrijven zijn bedrijfslid van de Historische Vereniging Oud Leiden. Heeft u ook een bedrijf met een warm Leids hart en met respect voor de Leidse geschiedenis? Dan is het ondersteunen van de Historische Vereniging Oud Leiden echt iets voor u. Neem contact op met promotie@oudleiden.nl en we vertellen u er alles over.

Bedrijfsleden

- Akerboombouw BV
- Alrijne Zorggroep
- Barthen Keuken Design Center
- Barthen Rioleringswerken BV
- Stichting Beheer Begraafplaats Rhijnhof
- Rijksmuseum Boerhaave
- Breedveste BV
- Buik en Van der Horst, gerechtsdeurwaarders
- Grandcafé De Burcht
- Burgy Klassiek Bouwen
- Van Cleef Holding
- Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden
- Du Prie bouw & ontwikkeling BV
- Stichting Het Eva van Hoogheveen-Hofje
- Juwelier De Gunst
- firma W.P. Hartwijk en Zoon
- HBK fiscalisten_accountants_expat consultants
- Stichting Hof Meermansburg
- Hooglandse Kerk
- Hoppezak Kledingverhuur
- Kwik Events & Relatiemarketing
- La Gro Geelkerken advocaten
- LEK® makelaars en taxateurs
- Macropa BV
- Glas- en Schilderwerken Van Muiden BV
- Stichting Pieterskerk Leiden
- Prima Management
- Primavera Pers
- PROO Leiden-Leiderdorp
- Rabobank Leiden-Katwijk
- Hoogheemraadschap van Rijnland
- MBO Rijnland
- De Ruyter de Wildt en De Vroom, advocaten
- Schulpen Schuim BV
- Serviceflat Schouwenhove
- Sociëteit Amicitia
- Boutique Hotel Steenhof Suites
- Teekens Karstens, advocaten en notarissen
- De Tuin van de Smid
- Universiteit Leiden
- Van der Valk Hotel Leiden
- Museum Volkenkunde
- Walburg Pers
- Stichting Werk & Onderneming
- Stichting Zeven Leidse Hofjes
- Tandartsenpraktijk Zoeterwoudsesingel
- Zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid

Contact:
info@oudleiden.nl

Gegevens wijzigen | afmelden